

Instytut Pamięci Narodowej

<https://ipn.gov.pl/pl/aktualnosci/72082,Na-wystawie-Powstala-by-zyc-w-Krakowie-zakrecisz-kolem-historii.html>
18.04.2024, 17:28

Na wystawie „Powstała, by żyć” w Krakowie zakręcisz „kołem historii”

Co najmniej do końca czerwca na pl. Axentowicza można oglądać wystawę IPN, opowiadającą o odrodzeniu się RP na początku XX wieku. 29 maja 2019 r. ekspozycję otworzył dyrektor krakowskiego oddziału Instytutu dr hab. Filip Musiał.

Wystawa opowiada o wysiłku zbrojnym, rozpoczętym w sierpniu 1914 r. przez Legiony Polskie u boku Austro-Węgier, o Korpusach Polskich w Rosji oraz Błękitnej Armii gen. Józefa Hallera, sformowanej we Francji, m.in. dzięki szerokiej mobilizacji amerykańskiej Polonii. Przedstawia ponadto zarys polskiej działalności politycznej i dyplomatycznej u schyłku I wojny światowej. W centralnej części kolistej ekspozycji polecamy szczególnie mapę dawnej Europy środkowej, którą każdy może wprawić w ruch, kręcąc „kołem historii”.

Można prześledzić, rozpoczęty w listopadzie 1918 r., proces narodzin państwa i formowania się demokratycznego ustroju, zwieńczony uchwaleniem konstytucji 17 marca 1921 r. Przypominamy także, jak kształtowały się granice Rzeczypospolitej – w ogniu walk toczonych z Ukraińcami o wschodnią Galicję, z Czechami o Śląsk Cieszyński oraz Litwinami o Wileńszczyznę i Suwalszczyznę, a także w wyniku powstań przeciwko Niemcom w Wielkopolsce i na Śląsku. Decydujące dla obrony niepodległości oraz ustalenia granicy wschodniej okazało się zwycięstwo w wojnie z bolszewikami, przypieczętowane traktatem ryskim z 18 marca 1921 r.

Na wystawie prezentowane są archiwalne zdjęcia, plakaty i mapy, którym towarzyszą cytaty z wypowiedzi uczestników ówczesnych wydarzeń, m.in. Naczelnika Państwa Józefa Piłsudskiego i premiera Wincentego Witosa.